

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по дні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Політичні вигляди.

(+) Виборчий рух як-раз у самім розгарі, а вибори в західних краях австрійських будуть покінчені аж в половині січня. Було б отже передчасно вже тепер робити які небудь політичні комбінації і вислованя про нову раду державну. Однак висують ся світла і тіни, з яких можна вже тепер здогадувати ся, чого можна буде сподівати ся по новій раді державній.

Важною подією для будуччини парламентарних відносин є неперечно рішуча відмова д-ра Енгеля, бувшого голови молодоческого клубу, якого кілька раз запрошували, щоби прийняв посольський мандат до ради державної. Ся рішуча відмова поновного вибору вказує на те, що радикальна струя захопила молодоческе стороництво. Се потверджує недавня розмова молодоческого провідника д-ра Герольда з одним віденським журналістом. Др. Герольд заявив сему журналісту, що між Чехами проявляє ся велике роздратованє, а коли правительство стане дальше амагати до переведеня німецького язика у внутрішнім урядованю, то можна сподівати ся, що виборчі ще перед самими виборами заявлять ся за обструкцію, хоч др. Герольд не подав слухних для сего поводів. Вказав він вправді на спенсіонованє президента висп. кр. суду в Празі, але не умів нічого певного сказати, чи Чехи з заміщення сеї посади лібералом німецьким робити-муть яку хрю. Притім зазначив він, що німецьке журналістарство зовсім безосновно втягнуло в сю справу чеського міністра Резека, позаяк сей не є міністром партійним, лише мужем довіри корони в чеських справах. Чехи не мають ніякої причини ворогувати проти Резека, навпаки мусять бути раді тому, що в раді корони в тих

трудних для чеського народу часах засідає муж, котрий всеж таки боронити-ме інтересів чеського народу.

Навіть «N. fr. Presse» жалує, що др. Енгель рішучо відказав ся мандату і висловлює при тій нагоді великі похвали для сего бистроумного і розважного чеського політика. Єго постигла така доля, яка вже виперла з політичного поля не одного знаменитого мужа, котрий в своїх поглядах не згоджував ся з такою політикою, яка видавала ся більше приманливою для широких верств суспільности. Практична і реальна політика, звернена на можливі речі, — а до такої політики признавав ся все др. Енгель — виходить що-раз більше з моди не лише у Чехів, але й у інших стороництв. Тим то й не можна заманувати ся надією, що нова рада державна буде похопнійшою залипити національні суперечки, а взяти ся за поладжуванє економічних справ. «N. fr. Presse» сказала велику правду, шкода лише, що так пізно прийшла до сеї свідомости і бачить лише тріску в чеській оці, а не видить балька у своїм німецькім. Хибаж з німецького боку не виступали нераз завзято супроти найсправедливіших домагань чеських і не збували їх глузованєм і наругою?! Коли нині умірковані політики в роді д-ра Енгеля що-раз більше уступають з політичної видівні, то се треба приписати також у великій часті систематичному підюджуваню народних мас, в чім «N. fr. Presse» все передувала.

Однак не треба думати, щоби розважнійші елементи в чеській народі згоджували ся з голошеною тепер радикальною тактикою. Староческий журнал «Шас Nargoda» остерігає, що сучасна чеська політика не доведе зовсім до побіди і що се була велика політична похибка, видавати оклик, що треба розбити центральний парламент. Сим доведено до пов-

ного відокремленя Чехів. Друга головна помилка є та, мовби то наслідком обструкції парламент мусім перестати існувати; а третя і найбільша похибка є, що деякі чеські політики сподівають ся обструкцією довести до здійсненя чеського державного права. Надія на здійсненє чеського державного права могла би хіба тоді заблискнути, колиб Чехи мали в своїх руках бодай всі сойми судетських країв, прагский, моравский і шлеский. Тимчасом в обидвох останних мають перевагу Німці, а чеська більшість в прагській соймі також оперта на досить хитких підвалинах, позаяк курия більших посіlostий дає спроможність одним розмахом переважити відносини більшости в соймі в користь централістичної системи державної. Курия великих посіlostий є отже непоборимим заборолом Німців в краях чеської корони. Без згоди Німців не дасть ся перевести чеське державне право. Чехи можуть отже лише одно осягнути — спинити на довгий час парламентарну роботу і довести до абсолютизму, але судном абсолютизму ніколи не допливуть до чеського державного права, як заманює Чехів тепер радикальний др. Грегр. Навіть теперішнього міністерства Кербера не в силі они повалити своїм поступованєм, позаяк се міністерство тим іменно держить ся, що тепер неможливе є ані міністерство правіці, ані лівиці. Як довго грозить тепер обструкція то з правіці, то з лівиці, може існувати лише таке міністерство як теперішнє, хіба що мав би настати абсолютизм, тоді обняв би керму хто иньший.

Характеристика поезий

Петра Гулака-Артемовского.

(Далі).

За борбою з Поляками тужить в р. 1830. в своїх «Украинских Мелодіях», Укра-

8

СУДЖЕНИЙ.

Оповіданє Ек. Уманця.

З російского переклав Вол. Вербенець.

(Далі).

— Ах ні, що ви, що ви! промовила наполохана Клявдинька. — Я дуже слабо граю... Я ніколи вже більше не буду грати...

Вона знову поняла, що сказала щось дуже дурного і іще більше наполохала ся. Він, бажаючи її успокоїти, промовив:

— Противно, вам потреба частійше вправляти ся, а не покидати музики. Если позволите, я прийду коли небудь вечером, то заграємо на чотири руки, а з се дуже люблю. Бувало ми з... Але я з вами мушу попрощати ся — схаменув ся він — батько ваш чекає на мене...

Г сильно стиснувши холодну ручку Клявдиньки, вийшов з сальону. Коли двері за ним зачинили ся, Клявдиньці здавало ся, що все то було сном.

Але ні, через присінок з кабінета Томи Лукияновича доходив до неї голос Теофіляктова. Вона зірвала ся з місця і бігцем удала ся до своєї кімнати, а то тому, що доперва тепер

собі пригадала, що вона, як звичайно, в старій, ситцьовій блюзі і розвіяним після вчерашнього вечерка волосем на голові.

«Боже мій! думала вона налякана. — Він застав мене ж таким виді!.. Що він подумає собі о мені!»

Тут вона скоренько підійшла до зеркала і сама собі видала ся не дуже то інтересною. Але в дійности вона в сій хвили була несправедливою для себе, її личка розчервеніли ся із за тривоги, великі, чорні очи огнем розгоріли ся і розвіяне волосє спадало гарно на взрушене личко.

V.

В короткім часі став Теофіляктов своїм чоловіком в домі Климових. Його вже не встидали ся, коли він приходив чи то рано, чи вечером. Тома Лукиянович не міг нахваляти ся своїм новим секретарем; панночки вже зрана убирали ся для него, і навіть Александра Іванівна відносила ся до нього дуже прихильно, думаючи в глибині душі, що він «старає ся»...

Клявдинька розвивала ся і красніла не то що дня, але що години. Кожде слово молодого чоловіка було для неї якоюсь чудною музикою і під той час конечним правом. Вона тільки ніяк не могла побороти в собі надзвичайного

замішаня, що опановував її кожного разу, коли лише він звертав ся до неї. В його присутности вона червоніла і соромила ся як п'ятнадцятилітна дівчина. Від якогось часу Олександра Іванівна робила їй що дня викиди за се, що вона або якось не так відповіла Миколазві Миколаевичеві, як повинна, або невідповідно сіла при нїм, або зачервеніла ся не в свій час. Кілька місяців тому назад Клявдинька була би не вислухала покійно тих наук, вона уміла би відповісти матери, але тепер була безголосна (німа). Бути може, вона мовчала тому, що узнавала свої промахи і хотіла поправити ся, але се їй ніяк не удавало ся.

Тільки вечерами ставало їй легше, успокоювала ся на душі при Прасковії Єгорівній. Вона толковала їй, що він є її суджений, що на світі всегда так діє ся, що дівчата змішують ся при судженім, і що «судженого конем не об'їдеш». Клявдинька слухала її з утасною радістю і засипляла зі щасливою думкою о «нім».

А той «він» бував майже що дня у Климових і ніколи не заводив бесіди о собі самім. Вже Олександра Іванівна старала ся і сяк і так вивідати, чи нема у нього жінки, чи случайно не очікує якої спадщини, чи не буває в яким домі частійше як у них, хто йому більше подобає ся, білявки чи чорнявки і т. д. і т. д. Але

Інець, Микола Маркевич, присвячуючи польско-руським відносинам XVI і XVII віку три поезії: «Чигиринь», «Гетьманство» і «М'ядний Бикъ». Перші два важні для нас, бо в них надходимо натяки на час, в якому жив Маркевич.

В «Чигирині» оспівує поет козацтво:

Тамъ были козацьи въ лѣсахъ курени,
В разказахъ о битвахъ катились ихъ дни,
Сверкали ихъ копья, ихъ сабли звучали,
Котры по ночамъ у шатровъ ихъ пылали.
Тамъ конь никогда не стоялъ безъ сѣдла,
Копытомъ рылъ землю и грызъ удила.
Коль скоро Хмельницькій махнеть булавою, —
Полковники, выбѣгутъ, шумною толпою;
Украйна! свобода! онъ крикнеть полкамъ, —
И все понесется, и горе врагамъ!

А нынѣ... кому мы готовимъ коней?
Къ чому намъ козацьки вскормили дѣтей?
Не намъ табуны отнасли ся по волѣ:
Ужь съ сыномъ козакъ не наѣздники въ полѣ!
Часть отъ часу гаснеть въ Украинѣ любовь, —
И стала какъ льодъ Запорожская кровь...¹⁾

Душу поета проймає глибокий жаль, що ті часи козацьких воєн не вернуть ся. В «Гетьманстві» читаємо:

Булава, бунчуки
Не воскреснуть для насъ!
Лишь поють старики,
Какъ Хмельницькій погасъ:

Уж не будетъ, не будетъ въ Украинѣ Гетьмана!
По лѣсамъ бунчуковъ, на конѣ, съ булавою,
Не скакатьъ ужъ ему предъ козацьей толпой:
Скоронили Украину мы въ гробъ Богдана!

Усачи козаки
Изъ дубовыхъ гробовъ
Не сберутся въ полки,
Не пойдуть на враговъ.

Вы сокрылись, сокрылись, блаженные годы!
Хоть пасется табуны на зеленыхъ лугахъ,
Запорожцы не скачутъ въ обширныхъ степяхъ,
И лишь память осталась бывалой свободы!

Ворогами України в XIX віці у поета не хто иньший, а Поляки:

Бандуристы поютъ
О святой старинѣ;
Но Поляковъ не бьютъ
Козаки въ Чигиринѣ

И какъ первая капля съ небесъ дождевая,
При началѣ дождя, заскользятъ по листамъ,
Изъ очей старика по звѣнящимъ струнамъ,
Задрожавши, слеза покатыся сверкая...²⁾

Може й не надіяв ся Маркевич, коли писав сї поезії, що небавом прикличе до життя Росія козацькі полки і поведе їх на поле бою против Поляків. Може і не думав поет, що для України вскорі блисне марна надія на утворенє окремого українського війська «близко похожего съ древнимъ состояніемъ малороссійскихъ воиновъ».

Настав час польського повстання. Цар Микола рад був его чим скорше здавити, тому

¹⁾ Украинскія Мелодіи. Сочиненіе Ник. Маркевича. Москва 1831. Цензура дозволила їх печатати дня 27 червня 1830. р. «Чигиринь» поміщений на стор. 50-51.
²⁾ Там же. стр. 41-2.

Миколай Миколаєвич всегда так умів відповісти, що кожний з присутних понимав його слова після власного погляду. Раз тільки вирвала ся йому фраза о тім, що він дуже нещасливий і Олександрі Іванівній здавало ся, що він при тім віжно поглянув на Клявдиньку.

Однак на тім все й ограничало ся; Олександрі Іванівній жадним способом не удавало ся довести Теофіляктова до поясненя. Навіть карти не помагали.

Тимчасом час ухотив; настав вже місяць цвітень. Олександра Іванівна, не могучи довше ждати, рішила ся, не зважаючи на Великий піст, устроїти в Вербову неділю вечерок з танцями, в тій надії, що він все вяснить. Так і стало ся.

Цілу шесту неділю Великого посту Олександра Іванівна робила запрошучі візити своїм знакомим, котрі, знаючи її побожність, з подивом здвигали плечима, однак запрошеня принимали з вдоволенем. В столовій сиділа швачка і від рана до пізнього вечера шила Машенці голубий, а Клявдинці білий стрій.

Хозяйка дому була в надзвичайно нервовім напруженю. Вона цілком була занята Клявдинькою; вона учила її, як треба відповісти Миколаєви Миколоєвичови, если він скаже се або то; просила, щоби не робила дурного лица, ко-

відніс ся дня 20 цвітня 1831. року до генерал-губернатора України, кн. Репніна з запитанєм, чи не можна би утворити з українського козацтва, по приміру 1812 р., в можливо найкоротшим часі кілька полків і вислати їх на поле бою. Князь Репнін заняв ся сею справою з великою дбалою, а про настрій, який викликав зазив царя між козацтвом і українською шляхтою, подав Репнін цареві такі вiсти:

«Вашего Императорскаго Величества призывомъ малороссійскихъ козаковъ къ вооруженію, для содѣйствія къ прекращенію мятежа неблагодарныхъ Поляковъ, оказываете имъ величайшіе довѣріе, коего драгоцѣнность они въ полной мѣрѣ восчувствуютъ. Народ сей, сохранившій доселѣ воинственный духъ предковъ своихъ, сохранилъ и древнюю ненависть къ Ляхамъ, подъ коихъ игомъ стесалъ край сей болѣе трехъ вѣковъ. Предки оставались непоколебимы въ Православіи, при всемъ усиліи введенія уніи и вѣрными Престолу, не смотря на ухищренія и прельщенія Виговскаго, Дорошенка и Мазепы. Таковыми будучи и потомки ихъ, нынѣ покоюшіе ся подъ мощнымъ, правосуднымъ и отеческимъ скипетромъ Вашимъ, я смѣло ручаюсь, что малороссійскіе козаки съ радостью поставятъ изъ себя поборниковъ за престоль и отечество. Таковыя чувствованія одушевляють и дворянство здѣшнее...»

Небавом утворено з козацтва вісім полків легкої кавалеріи, наділено козацтво деякими дрібними полекшами і обіцяно «по минованіи нужди въ служеніи сего войска, относительно людей, въ ономъ бывшихъ, сдѣлать особеє распоряженіе»¹⁾.

(Далі буде).

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

В Бухаресті відкрито вчера престольною промовою звичайну сесію румунського парламенту. Король Кароль вказав на konieczність заведеня знатних ошадностей в державнім бюджеті. Дальше підносить потребу доброго військового образованя. Відносини зі всіма державами є добрі. Король висказує надію, що непорозуміне, яке повстало межі Румунією а Болгарією, вкортці поладодить ся. Всі цивілізовані верстви суспільности новинні у власнім інтересі виступити против сторонництва перевороту. Вкінци престольна бесіда жалуєсь на несупокій, які рибухнули у власнім краю з причини оголошеня нового податкового закона, однак висказує гадку, що оружна интервенція властей була доконечною.

Крігер, на конференції з міністром заграничних справ Делькасом, перевідував тільки е-вентуальне становище Франції супроти всяких комбінацій, які можуть вийти в разі підприємтя якихсь дипломатичних кроків. При тім прези-

¹⁾ Н. С. «Къ Исторіи малороссійскихъ козаковъ...» Киевская Старина з р. 1897. том 59. стр. 115-117.

ли він буде говорити з нею, а головно, щоби старала ся довідати, хто йому подобає ся. Клявдинька слухала матір з якимсь невиразним усьміхом і в тій самій хвили забувала все, що почула; перед її очима мелькав милий образ любого чоловіка, що віжно обняв її стан в вирі вальця... і вона мліла від щастя.

На конець надійшов вечерок. Іван о семій годині засьвіттив канделябри в пишних кімнатах. О осьмій годині роздав ся перший дзвінок і два сильні молодці внесли князя Івана Петровича. Для нього вже було приготоване крісло на боці, на котре його тут і опустили, а молодці відійшли в кухню залицяти ся до куховарки Домни.

Тома Лукіянович вийшов з свого кабінета в чудовім настрою духа. Хотяй дороженька жіночка не втаємничувала його в домашні справи, але він вже догадував ся дещо і з вдоволеня затирав руки. Генерал був одітий у фрак зі зьвіздою; його рідке волосє було якось дуже старанно причесане.

В салоні почали сходити ся гості і Тома Лукіянович став з ними любезно жартувати.

(Далі буде).

дент Трансвалю не формулував вразно своїх бажань. Делькас дав до зрозуміння, що Франція не підняла би ся сама ініціятиви, але прилучила би ся до всякої другої ініціятиви, яка-б лише була можливою до принятя. Між тим генеральна рада париского департаменту привіяла одноголосно внесене з завізванем до правительства, щоби підняло ініціятиву в проєкті вибору роз'ємного суду для Англії і Трансваля. Тільки префект заявив ся проти сеї ухвали. Для сего провкту працює Рошефорт, який утворив комітет, що має занятися скликаєм міжнародної конференції в справі Трансваля. До участі в ній запросять також представителів праси всіх більших міст в ціли обдуманя средств задля переказаня полуднево-африканської справи роз'ємному суду. Рошефорт наміряє також зорганізувати міжнародні складки в ціли закупи кількох кораблів та вооруженя охотників, які схотять помагати Боерам. Супроти кореспондента льондонської Daily Mail висказав ся Крігер категорично, що Боери розпоряджають ще тепер 30.000-ною армією, яка буде Англичан тримати в шаху доси, доки они не згодять ся на роз'ємний суд. Daily Chronicle доносить, що Крігер звернув ся з прошенем о интервенцію до всіх держав. Лише дві держави мали відповісти прихильно. В Парижі запевнюють, що Крігер звідтам удасть ся просто до Гарі, щоби там вчинити перший офіційальний, дипломатичний крок, але ще не знати, чи він хоче Голяндію просити о посередництво в ціли утвореня роз'ємного суду, чи лише єї півурядового запевненя. В Газі задержить ся Крігер кілька тижнів, а голяндске правительство — як доносять з Брукселі — підойме урядову акцію в справі утвореня роз'ємного суду на підставі звисних ухвал гагської конференції. Др. Лейде заявив, що Крігер відїде з Парижа в суботу, а Liberte довідує ся, що поїде просто до Берліна, а не до Гарі.

З Китаю надходить мало вiстей. Се знак застою акції держав. Сензацію викликало донесенє, немов Росія заключила з Китаєм особну конвенцію, після якої в провінції Печілі має остати лише 2000 російського війска, чотири батальони, з яких один, або два мають стояти в Пекіні і Тієнціні, а один в Таку — отже в головних стратегічних місцях. Крім сего згадана конвенція нормує відносини в Маньчжурії і запевнює Росії ріжні економічні користи. В сій справі ділав правдоподібно кн. Ухтомский, який тепер перебуває в Пекіні. Однак «Politische Correspondenz» доносить з Петербурга, що се донесенє не є правдиве, і що жадної російско-китайської умови нема. Сї вiсти розповсюднують китайські часописи для збудженя недовіря до Росії. Таких непорозумінь повно в концерті держав. Що хвиля виринають алярмуючі поголоски, а то навіть і дипломатичні ноти, які то загрожують то латають спільну акцію держав в Китаю. Однак ся акція застрягла так на побовищи як і в дипломатичних пересправах. Гр. Білов поспішив ся, оголошуючи в райхстагу, немов в Пекіні уложено вже услівя мира. Доношено навіть, що посольства вже нараджують ся над дальшими точками. Тимчасом після льондонських телеграм з Пекіну виходить, що д. 24. с. м. уложено доперва чотири перші точки условій мира, отже навіть ще не половину оголошеної німецьким канцлером угоди, а і ті чотири точки мають доперва піти під децизію правительств поодиноких держав. Тоді доперва наступлять дальші конференції.

НОВИНИ.

— Календар. В пятницу: гр.-кат. Григорія новокесар; рим.-кат. Андрея. — В суботу: гр.-кат. Плятона, Романа; рим.-кат. Елігіуса.

— Свобода, орган націонал-демократів, любує ся безнастанно в поганій брехні, щоби так поборювати своїх противників. Так н. пр. в ч. 42. п. з. «Барвінчуки кандидують» повтаряє давно прилюдно і в часописях спростовану неправду, мовби то п. Барвіньский скликав до Бродів кількох св'ященників-Барвінчуків, кількох жидків і дещо хрунів і представив ся їм яко кандидат. — Таку саму явну неправду подає в ч. 44. п. з. «дикий» кандидат, що ніби то п. Барвіньский заявив, що буде «диким» послем, а тимчасом на зборах в Радехові ніхто сего вiслову навіть не ужив! Закидає також «Свобода» п. Барвіньскому, що «за марні охлай

виглядав ся в соймі і в парламенті польським панам». А леж тими охлупами (катедра Історії в університеті, рускі гімназії, рускі школи взірцеві, підмоги для Наук. Товариства ім. Шевченка і т. д.) величало ся недавно націонал-демократичне «Діло», коли треба було бранути в лице «Галічанінові» за професорську політику. Нехай се охлупи для вас, панове націонал-демократи, а для розвитку руского народу се важні придбання. Побачимо, що ви виборете! — Заперечує «Свобода», що Барвіньский не придбав «Просвіті» підмоги, лише Романчук і Окуневский. Се правда що-до 2000 зл., але підвисшене сеї підмоги таки виробив п. Барвіньский, а вже таки не заперечате, бо се признає сам Виділ, що підмоги для Наук. Товариства імени Шевченка 8000 зр., друк книжок шкільних, що дає сему товариству чистого доходу кілька тисяч зр., підмоги для Руского Товариства педаг. для рускої школи виділ. виробив таки ніхто иньший як п. Барвіньский. А те саме скажемо і що-до підмог на реставрацію катедри в Станиславові (10.000 зр.), на церкву в Рогатині 3000 зр. і т. д. Але правда, се вам зовсім не до сира сьміє ся. Видно, що в редакторів «Галічаніна» та сама вдача. Чому ж «Галічанін» так радує ся? Тому, бо замітки про артистичні виступи пані Збержковскої ми подали дословно, в російськїм тексті, а сей факт наводить редакторам «Галічаніна» на їх «бистроуміє» догадку, що «Руслан» окончительно пришоль кь убьжденію, що єсть одинъ русскій языкъ, языкъ Пушкина и Гоголя, понятный для всеѣхъ... З «бистроумієм» редакторів годі спорити, тому й лшаємо їх в спокою, а кінцеву апострофу до нас: «Лишь немножко доброй воли, трезвого сужденія, меньшей заслбленности и больше науки — а «мріє» о «самостійнім» языкѣ лопнуть якъ мильний пубырь» — ми звертаємо під адресою «Галічаніна» з такими переминами: «Трохи чесноти, любови до свого, науки і... чистих рук, а «мріє» про «одинъ литературный языкъ», котрого самі редактори «Галічаніна» не научились, «лопнуть якъ мильний пубырь»...

— **Радість «Галічаніна».** Наша новинка про виступи п. Збержковскої визвала нечувану радість в редакції «Галічаніна». Кажуть, що де-хто навіть не до сира сьміє ся. Видно, що в редакторів «Галічаніна» та сама вдача. Чому ж «Галічанін» так радує ся? Тому, бо замітки про артистичні виступи пані Збержковскої ми подали дословно, в російськїм тексті, а сей факт наводить редакторам «Галічаніна» на їх «бистроуміє» догадку, що «Руслан» окончительно пришоль кь убьжденію, що єсть одинъ русскій языкъ, языкъ Пушкина и Гоголя, понятный для всеѣхъ... З «бистроумієм» редакторів годі спорити, тому й лшаємо їх в спокою, а кінцеву апострофу до нас: «Лишь немножко доброй воли, трезвого сужденія, меньшей заслбленности и больше науки — а «мріє» о «самостійнім» языкѣ лопнуть якъ мильний пубырь» — ми звертаємо під адресою «Галічаніна» з такими переминами: «Трохи чесноти, любови до свого, науки і... чистих рук, а «мріє» про «одинъ литературный языкъ», котрого самі редактори «Галічаніна» не научились, «лопнуть якъ мильний пубырь»...

— **Папські відзначення.** Св. Отець наділив відзначеннями «pro pontifice et ecclesia» отей личности в Станиславові: судових радників Йосифа Карановича і Корнила Проскурницького, поміщика з Ляцкого Юстина Малецького, емер. старосту Йосифа Соневицького і урядника дирекції скарбу Івана Лісковацького.

— **Рускі богомази.** Один Русин пише: Зі Львова дістав я кореспондентку з образками, котрі мають представляти Шевченка, єго родинну хату і могилу. Сі картки видав за свої гроші Русин-інтролігатор, а зробив Русин-літограф, оба у Львові. Коштують по 10 сотиків. Очевидно, видавець числить на те, що Русини з патріотизму будуть купувати сі картки лише для того, що на них Шевченко. Але приглянувши ся портрети Шевченка, я позволю собі мати иньшу думку про такі видавництва. Се остатний скандал, чого вже не дозволяють собі наші доморослі промисловці на конто руского патріотизму. Я вже поминаю невірний рисунок хати і могили Шевченка, але сам рисунок портрета Шевченка може хоч кого обурити. Нашим промисловцям, що промишляють своїм розумом, не спитавши артистів, «аби дешевше коштувало», здає ся, що як насунуть Шевченкови кольосальну шапку цілком на праве ухо і під який небудь, лише не-Шевченків ніс покладуть два помела, ніби вуса, то вже кождий Русин з радости не буде знати, що й діяти, — так догодило ся єго патріотизмови. Гов, панове, досить уже наші богомази перерисовували лице Шевченка вздовж і впоперек та з єго шапкою робили несотворені річі, — пора нам подавати порядні портрети, не карикатури. На т. зв. критичнім виданю творів Шевченка маємо на лубках такого самого богомаза і нам кажуть за него солено платити, мабуть лише тому, що свій промисловець не втне інакше. А тепер чоловік трохи не що-дня дістав в руки такі прегарні, артистичні і проте дешеві картки, що налюбувати ся не можна, а тут тобі Русин за дорогі гроші тиць у руки свого богомаза, тай потім дивує ся, що нема охочих купувати єго видане. Якжеж купувати таке лико? Годі підпірати богомазів із самого патріотизму, лише тому, що се свої богомази! — *Любитель карток з образками.* — Патріотизм львівських ремісників проявляє ся часами дуже дивовижно. Так пр. один швець казав на рускій вивісці змалювати льва з короною, який скаче не на скалу, а на — чобіт! Се не патріотичне, а ідіотичне.

— **«Благодарительное общество» в Петербурзі** наслідком численних жадань «рублів» з поза

границь «матушкі Россії» не може сповняти своєї місії в самій Россії. Іменно, «Новое Время» доносить, що згадане «общество» відказало в сім році всякої матеріальної помочи всім «благодатьожним» братам-Славянам, що поберають науку в російських школах. Навіть на оплату чесного для них не стало гроша, в виду чого «благотворительное общество» обіцяло закупати до публичної жертволюбивости Росиян Потверждає ся отже вість, що «общество» дійсно попало в грошеві хлопоти наслідком зневіри російської суспільности для панславистичної агітації. За добрих часів, коли то панславизм був модним напрямом, рублики впливали до «благотворительного общества» без міря, дверима і вікнами, а нині нема дурних і між москалями, давати рублі, щоби ними давили ся чужі нероби-рублехани. «Общество» гонить респтками і вік єму вже недовгий, а заразом віщує се близький кінець і нашим ренегатам.

— **Замах на гр. Старженського,** старосту в Подгужу коло Кракова. Вчорашні телеграми принесли грізну вість з Подгужа, що на тамошнього старосту сповнено замах. Гр. Старженський по повероті з Кракова до дому при ул. Саларній вишов о год. 7^{3/4} вечером оглянути свої коні. Втім з темряви висунув ся якийсь мущина в чорних окулярах, в жовтім пальті і в чорних споднях. Гр. Старженський спитав незнакогого, чого хоче. На се він не відповів нічого, але стрілив до старости з револьвера на віддалене пів метра. Куля не влучила гр. Старженського, лише огонь обсмалив ліву сторону голови. Напастований добув сейчас револьвера і стрілив до напасника. Чи єго влучив — незвісно. По вистрілі хмара диму заслонила все так, що гр. Старженський не міг заріти противника і замітити єго рухи. Втім як блискавка майнув штитет і потонув в грудех гр. Старженського. Однак на щастє штитет пробив лише грубе футро, підбите кангурами і зимову маринарку, поховз ся по срібній папіросниці і лише легко зранив старосту. Удар був так сильний, що гр. Старженський упав на землю. На відголос вистрілу збігли ся слуги і занесли раненого до єго єго мешканя. Незабаром прибув покликаний лікар др. Сморгоневич і явив ся також др. Кадер. З Кракова приїхала судова комісія, зложена з радника Гурского, прокуратора Чичана і інспектора поліції Цифера. — Тимчасом злочинець утік через паркан, вивалюючи в нім дві дошки. Мусів се отже бути кремензний і здоровий мущина. Комісія найшла пів метра за парканом штитет, який злочинець згубив по дорозі. Штитет — був се виострий пильник, забитий в деревній ручці, яка була обвинена 227. числом «Narzod-a». Дальше найдено погублені гроші: 1 корону, 20 італійських центимів, 4 по 20 сотиків, 6 по 10 сотиків, 12 по 2 сот. і 7 штук по 1 сотикові. Зараз за парканом пропав слід по утікаючій — В кілька годин по атентаті увязнено муляра Круліковського, який був так само убраний, як описував гр. Старженський, але випущено єго, коли гр. Старженський заявив, що се не той сам. По ще енергічнійших шуканях поліція увязнила в 5. год. рано вуглярского робітника Щипку. У него найдено соціалістичні часописи як «Narzod» і «Latarnю» і виборчі відови. Крім того найдено при нім 6-стрільний револьвер 7-мм. Щипку замкнено до в'язниці і розпочато слідство. Ув'язнений випер ся рішучо всего. Тимчасом револьвер оглянули знатоки, але не могли ствердити, чи з него стріляно перед кількома годинами чи ні. В п'ятьох лубках находили ся острі набой, а в одній слівий набій. Слідча комісія провадила вчора дальші дождженя і догадує ся, що мусить бути ще один спільник заміреного атентату.

Гр. Старженському зложило багато осіб желаня з нагоди, що спас ся від смерти. Між иньшими прислав єму телеграму зі Львова намісник гр. Пінівський і деякі урядники намісництва. Вчора гр. Старженський був коротко в бюрі, а опісля положив ся до ліжка відпочати.

— **З судової салі.** При вчорашній пополудневій розправі, відчитано протокол, списаний римскою префектурою з сестрою Колумбою. В сім протоколі зізнала сестра Колумба, що давала гроші П. Підруцкому на виобразуванє в сьніві. Однакож, коли дізнала ся про сповнені ним крадіжки, пізнала, що упала жертвою злодійської шайки. По відчитаню сего протоколу поставив предсідатель присяглим судиям 4 головні питання в напрямі крадіжки. Потім наступив три годинний вивід прокуратора Невядомского. В виводі своїм зазначив прокуратор, що до сповненя сеї крадіжки головно причинили ся Павло Підруцкий і В. Богдановский, а на третім місці ставить він Василя Підруцкого. Послїдний в слідчій в'язниці старав ся через анонімів картки вплинути на увільненє свого брата і себе, підбурюючи через сі листи иньших арештантів до фальшивих зізнань. В малій часті увезиння прокуратор Ан. Рудого, що лише через лихе товариство допустив ся злочину. По виводі прокуратора зарядив предсідатель 20-мінуту павзу, почім почав свою промову др. Солянський, котрий боронив П. Підруцкого. В своїй обороні апелював він до совісти присяглих судив, щоби

они цілком увільнили єго клієнта. По нім забрав голос оборонець В. Підруцкого, др. Мілянський, котрий рівнож просив о увільненє свого клієнта, та щоби присяглі судії не кермувались упередженем, що В. П. був вже караний 7-літнюю в'язницею. По др-рі Мілянський просив увільненє оборону др. Грек, висказуючи, що єго клієнт Богдановский вправді не може вийти цілком увільнений, бо сам добровільно признав ся до крадіжки, однак він не забрав цілої суми, бо часть сих грошей пропала, а часть забрали П. Підруцкий і єго брат Василь. Др. Дверницкий, оборонець Івана Рудого, просив в обороні судив присяглих цілком увільнити єго клієнта, бо сей брав в крадіжки найменшу участь і не мав з неї ніякого хісна. Вкінці предсідатель в довшій промові представив перебіг розправи, почім присяглі судії пішли на нараду. По оголошеню вердикту присяглих судив трибунал засудив: Павла Підруцкого на 7 літ тяжкої в'язниці з постом що місяця; Василя Підруцкого на 5 літ тяжкої в'язниці; Александра Богдановского на 1^{1/2} року тяжкої в'язниці з постом що 14 днів. Крім того Богдановский і П. Підруцкий мають звернути п. Вчелякови 21.000 корон, В. Підруцкий 2.000 корон, а оба Подруцкі поносять судові кошти. Четвертого обжалованого Ант. Рудого увільнено від вини і кари.

— **Послїдна дія дефравдації в міській касі в Снятині** відіграла ся оводі перед трибуналом присяглих судив в Коломиї. Обжаловиний о дефравдацію Войцеховский викручував ся ріжними способами. Раз заявив, що скрадено єму гроші, то знова, що згоріли єму два банкноти по 1.000 зр. Вкінці розправа виказала, що Войцеховский спроневерив гроші не як публичний урядник, а шкода не перевищас квоти 300 К. В наслідок того засуджено єго на 10 місяців в'язниці. Войцеховский приняв засуд, а прокуратория внесла зажаленє неважноти.

— **Самбірські кати.** Нині почала ся судова розправа против інспектора поліції Айтнера, через якого сліпопідчинені єму поліціянти Рабій, Гречуха і ин. сидять по криміналах. Сам головний мотор інквізиції був би вишов ціло з афери, якби не брат увязненого Рабія, о. Франц Рабій. Він вніс до прокуратурії донесенє на Айтнера та подав такі докази єго вини, що прокуратурія мусіла відновити слідство против Айтнера. Наслідком сего нинішній процес.

Як населенє Самбора обурене на Айтнера, свідчать се, що всі відказали єму, коли хотів винаймити собі мешканє на час процесу.

— **Дрібні вісті.** З Городенки доносять, що намісництво має розв'язати тамошню раду міску. — В Бориславі вибух від електричної іскри нафтовий шиб ч. 20., власність галицького карпатского товариства. Шиб згорів цілком; шкода вносить 6.000 корон. Пять робітників потерпіло при пожежі тяжкі рани. — В Товмачі має ся отворити нова школа колодійско-ковальска. Товмацкий виділ повітовий жертвував на ту школу будинок з цілим урядженем і 1000 корон річної запомоги. Прочі кошти має покрити край і держава.

— **Переписна адміністрація.** Впр. о. В. Л-й в Р. Дня 29/XI 1900 одержали ми 10 зр. Передплата заплачена по кінець 1900. р.

Телеграми.

Прага, 29. падолиста. Nar. Listy пишуть, що Чехи не перейдуть до порядку дневного над послїдними подїями (особисті зміни в висшій суді в Празі), але дадуть заяву своєму обуреню в ческїм соймі.

Будапешт, 29. падолиста. Угорський сойм розпочав бюджетову дискусію.

Лівадія, 29. падолиста. Бюлетин, виданий вчора о год. 11. перед полуднем, каже: Цар перевів вчорашній день дуже добре і спав коло 1^{1/2} години. О год. 9. вечером температура вносила 36,8, живчик 68. В ноці цар спав досить добре. Вчора рано субктивний стан і сили були вдоволяючі. О год. 9. рано температура 35,8, живчик 68.

Париж, 29. падолиста. Націоналістичні дневники доносять, що на петербурскім дворі займають ся тепер квестією іменованя регенції на час недуги і реконвалесценції царя. Після сих дневників регенцію має обняти вел. кн. Михайло Миколаевич, який тепер числить 68 літ.

Брусселя, 29. падолиста. Patriote оголошує, що в Буйльон відкрито анархістичний заговор межі жовнірами 9. і 12. пп. Заговорщики наміряли стріяти підофіцера і замордувати бурмістра і пароха. В сю справу вмішані синя значних урядників державних.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова		
посп.	особ.			посп.	особ.			
приходить о годині				відходить о годині				
6:10		з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25		до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
6:20		з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:30		до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
6:46		з	Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк	2:08			дв. Підзамче	
7:45		з	Янова	6:35		до	Станиславова, Підвисокого, Потутор	
7:40		з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30		8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
8:00			на дв. головний	2:55		9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
8:05		з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:15		до	Янова	
8:15		з	Сокала, Рави рускої	9:25		до	Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.	
1:35		з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:42			дв. гол.	
11:45		з	Ядослава і Любачова	2:55		9:55	до	Чернівців, Станиславова
11:55		зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:20		до	Сокала, Белця, Рави рускої і Любачова	
12:55		з	Янова	1:25		до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
1:15		зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15		до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята	
3:14		з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	3:05		до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:20		з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15		до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
2:35			на дв. голов.	3:26		до	Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
5:40		з	Кракова	3:30		до	Ряшева, Хирова, Любачова	
5:45		з	Чернівців, Іцкан	Ніч				
1:45		з	Сокала, Белця і Любачова	6:10		до	Станиславова	
6:00				6:13		до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марца 1901 щоденно	
Ніч				12:40		до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
7:24		з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:50		до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
8:28		з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	7:10		до	Тернополя дворець головний	
8:50		з	Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	7:33			дв. Підзамче	
9:23		з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	7:25		до	Сокала і Рави рускої	
8:40		з	Кракова (Відня, Берлина, Ясла, Розвадова	7:48		до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
2:31				9:12		до	Янова від 1. мая до 15. вересня	
12:20		з	Чернівців, Букарешту, Гусятинна, Потутор	2:51		10:40	до	Чернівців і Іцкан
10:00		з	Лавочного (Пешту) Хирова	10:50		до	Кракова, Відня, Варшави	
10:15		з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	11:00		до	Підволочиск, Бродів дв. голов. й	
10:12			на дв. голов.	11:25			дв. Підз.	
10:20		зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	4:15		до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
12:05		з	Підволочиск на дворець Підзамче	4:45		до	Брухович від 13. мая до 17. вер. шод	
3:12			на дворець головний					
3:35								

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський ривить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізнич. держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одвоке руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним Впресов. Митроп. і Пресов. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будівки, уряджене домашнє, скот, господарскі звяряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогох і будівках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з двем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивосили виплачені шкоди 1,669,565 кор. 28 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк краєгий і Каса ощадности у Львові, Колемі, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язиці. Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просьвіти»).

Уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Святиеники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

Уділ членський виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Миколайца).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянні з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплі на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

Гіпотечного.

БАНКУ

ц. к. упр. гал. акц.

Контора виміни

виплачує без потрученє провізії або коптів

цінні папери

вильсовані

КУПОНИ

Всілякі